

Студент 4 курсу
факультету економічної інформатики ХНЕУ

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто питання державної підтримки малого підприємництва України. Визначено складові державної підтримки. Проаналізовано законодавчу базу України щодо запропонованої теми, виявлено проблеми, запропоновано шляхи їх вирішення та зроблено відповідні висновки.

Аннотация. Рассмотрен вопрос государственной поддержки малого предпринимательства Украины. Определены составляющие государственной поддержки. Проанализирована законодательная база Украины по предложенной теме, выявлены проблемы, предложены пути их решения и сделаны соответствующие выводы.

Annotation. The peculiarities of state support of small business in Ukraine are studied. The elements of state support are given. The legislative framework of Ukraine on the proposed topic is analyzed, the problems are considered, the ways to solve them are suggested and appropriate conclusions are made.

Ключові слова: державна підтримка малого підприємництва, мале підприємництво, Український фонд підтримки підприємництва, Закон України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні".

Сектор малого підприємництва являє собою сучасний елемент будь-якої розвиненої господарської системи, без якої економіка та суспільство в цілому не можуть нормально функціонувати і розвиватися.

Наявність багатьох проблем у сфері малого підприємництва України, ключовою серед яких є наявність ефективного механізму розробки та реалізації державної підтримки малих підприємств та визначення різноманітних факторів впливу на нього (недосконалість системи ліцензування та реєстрації, бюрократичні дії органів державної виконавчої влади, занадто велика кількість контрольних органів, які дублюють функції, слабка підготовленість населення до підприємницької діяльності), обумовили актуальність дослідження.

На сьогодні питання державної підтримки малого бізнесу в Україні є актуальним, і найбільш відомими в цьому напрямі є публікації таких українських вчених, як Варналій З. С., Воротіна Л. І., Мокій А. І., Реверчук С. К., Кужель О. В. та ін.

На державному рівні це питання розглядається у таких законодавчих документах, як Закон України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні" та постанова Кабінету Міністрів України "Про Український фонд підтримки підприємництва".

Метою статті є визначення та аналіз проблем, що виникають у процесі розробки та реалізації механізму державної підтримки малих підприємств та надання пропозицій щодо їх вирішення.

Державна підтримка малого підприємництва – комплекс заходів держави, спрямованих на створення сприятливих умов підприємницької діяльності. Згідно із Законом України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні" державна підтримка включає декілька складових (рисунок) [1]:

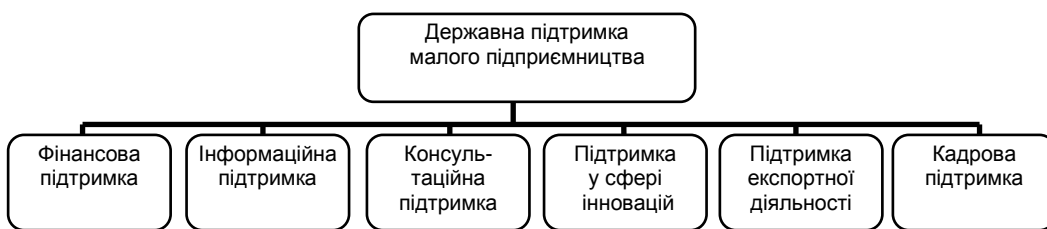

Рис. Складові державної підтримки

Фінансова підтримка спрямована на надання коштів підприємствам (цільових субсидій, прямих і гарантованих позик, дотацій, податкових пільг і кредитів, амортизаційних пільг і т. д.). В Україні ж у зв'язку з відсутністю в державі можливостей пряма фінансова допомога практично відсутня. Раніше основним способом фінансової підтримки малого бізнесу був банківський кредит, але у зв'язку з економічною кризою це джерело залучення фінансових ресурсів для малих підприємств практично перестало існувати. На державному рівні фінансовою підтримкою підприємства займається всього лише кілька структур, таких, як Ощадний банк України, Український фонд підтримки підприємства, Державна служба з питань регуляторної політики та розвитку підприємства [2].

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 687 від 27 серпня 1995 р. Український фонд підтримки підприємства є некомерційною організацією і не має на меті отримання прибутку. Основними завданнями Фонду є:

сприяння реалізації державної політики розвитку підприємництва шляхом залучення й ефективного використання фінансових ресурсів на поворотній і безповоротній основі, фінансування цільових програм та проектів, часткової сплати відсотків за видані підприємцям кредити установами банків;

співробітництво з міжнародними, іноземними та українськими фінансовими організаціями у питаннях розвитку підприємництва;

участь у реалізації міжнародних договорів у частині фінансового забезпечення розвитку підприємництва в Україні;

участь в утворенні організацій, що мають за мету надання підтримки підприємству [1].

Для реалізації основних завдань Фонду використовуються кошти, передбачені Державним бюджетом, на фінансову підтримку підприємства.

Інформаційна державна підтримка суб'єктів малого підприємництва здійснюється за допомогою створення та забезпечення функціонування інформаційних систем і телекомунікаційних мереж, а також за допомогою Інтернету. ЗМІ забезпечують такою інформацією, як: стан виконання програм розвитку малого підприємництва та рівень ефективності державної підтримки, стан розвитку малого підприємництва та інше [3].

В Україні інноваційна та кадрова підтримка реалізується шляхом підготовки менеджерів малого бізнесу за рахунок міжнародної технічної допомоги. Слід відзначити і зусилля органів державної влади та управління в напрямі надання інформаційної допомоги малому підприємству в Україні. Йдеться, насамперед, про створення розгалуженої мережі бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, інноваційних центрів. Ці організації здійснюють консультування з проблем управління, планування, реалізації прийнятих рішень і т. д.

Державна підтримка суб'єктів малого підприємництва, що провадять експортну діяльність здійснюється шляхом сприяння просуванню на ринки іноземних держав продукції вітчизняного виробництва (товарів, робіт і послуг), об'єктів інтелектуальної власності та створення сприятливих умов для українських учасників експортної діяльності. Ця підтримка реалізується перш за все гнучкою податковою системою, якою передбачено відміну стягнення податку за вивіз товарів (послуг) за митну територію України.

Разом загальні параметри розвитку малого підприємництва ще не відповідають можливостям і потребам української економіки. З метою вирішення цієї проблеми необхідно здійснити наступні кроки у сфері державного регулювання малого підприємництва:

1) формування сприятливого підприємницького клімату; зменшення податкового навантаження, перш за все для підприємців-початківців;

2) вдосконалення механізму фінансово-кредитної підтримки малого підприємництва;

3) налагодження контролю у сфері малого підприємництва,

4) розробку спеціальних програм підтримки малого підприємництва, а також заходів щодо захисту споживчого ринку від неякісної фальсифікованої продукції.

Таким чином, дослідження проблем малого підприємництва дозволяє зробити висновок про його безсумнівну перспективність у сучасній економіці, не тільки з точки зору реалізації системи антикризових заходів, але і як напрям довгострокової структурної політики держави.

Наук. керівн. Погасій С. С.

Література: 1. Про Український фонд підтримки підприємництва : Постанова Кабінету Міністрів України № 687 від 27 серпня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua. 2. Варналій З. С. Інститути фінансової підтримки малого підприємництва України: сутність, генеза, перспективи / З. С. Варналій ; Вісник Київського національного торговельно-економічного університету України. – 2008. – № 5. – С. 14 – 24. 3. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України № 4618-17 від 22 березня 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua. 4. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій. – 4-те вид., стер. – К. : ТОВ "Знання", КОО, 2008. – 302 с.